

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Dumitru Mardari,
Nicolae Craiu,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, împotriva sentinței Tribunalului militar al Armatei de aviație nr. 5 al URSS, din 29 iunie 1944, în cauza penală privind condamnatul

Leris Dmitrii XXXXXX.

*Termenul de examinare,
instanța de recurs: 20.12.2019 – 28.01.2020.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Armatei de aviație nr. 5 al URSS, din 29 iunie 1944, Leris Dmitrii a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu decădere din drepturile politice pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Leris Dmitrii, în anul 1941, în timpul retragerii unităților Armatei Roșii, nedorind să se evacueze, a rămas pe teritoriul ocupat de trupele germano-române, trecând cu traiul în or. Bălți, fiind în mai 1942 recrutat de serviciul român anti-spionaj „Siguranța”, fiindu-i pus în sarcină să identifice comuniștii, comsomoliștii, partizanii și alte persoane nemulțumite de regimul român.

3. Sentința a devenit irevocabilă prin neatacare.

4. La 20 decembrie 2019, Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârii menționate, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Leris Dmitrii.

Recurentul a invocat că Leris Dmitrii a fost condamnat pentru fapte neconfirmate în ședința de judecată, fiindu-i încălcat flagrant dreptul lui la un proces echitabil, cauza fiind examinată în lipsa unui apărător, deși participarea acestuia era obligatorie, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată.

5. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General Adjunct în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile lui și probele administrate în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să se apere însuși și fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*trădare de patrie*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanțele judecătorești în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârile atacate și dovedesc univoc că fapta condamnatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, iar conform art. 275 pct. 3), 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă fapta nu întrunește elementele infracțiunii se adoptă o sentință de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

6. Conform art. 452, 453 alin. (1), 457, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, casează total sentința Tribunalului militar al Armatei de aviație nr. 5 al URSS, din 29 iunie 1944, privind condamnarea lui Leris Dmitrii XXXXXX, în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Leris Dmitrii XXXXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu